

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 135/2025**

Het Hof vernietigt, wegens bevoegdheidsoverschrijding, de federale wet die een zogenaamde « samenlevingsdienst » invoert voor burgers

Een federale wet van 15 mei 2024 voert een zogenaamde « samenlevingsdienst » in voor burgers. De Vlaamse Regering vordert de vernietiging van die wet.

Het Hof beslist dat de bepalingen van de wet die de samenlevingsdienst regelen en de bepalingen die betrekking hebben op het Agentschap van de Samenlevingsdienst, onder de gemeenschapsbevoegdheden inzake jeugd en vorming vallen. Daarentegen is de federale overheid wel bevoegd voor de arbeids- en sociaalrechtelijke aspecten van het statuut van de zogenaamde « burgers in dienst ». Het Hof vernietigt de bestreden wet niettemin in haar geheel. Volgens het Hof zouden de bepalingen die de wetgever wél mocht nemen, niet werkzaam zijn zonder de bepalingen waarmee hij zijn bevoegdheid overschreed. Ook moet dat de federale wetgever in de gelegenheid stellen, in voorkomend geval in overeenstemming met de gemeenschappen, een nieuwe wetgeving uit te werken.

1. Context van de zaak

Een wet van 15 mei 2024 voert een zogenaamde « samenlevingsdienst » in. Onder dat begrip verstaat de wet de « regeling die burgers die in België verblijven in staat stelt zich gedurende een lange periode op substantiële wijze in te zetten voor een project van algemeen belang en waarbij men een passende vergoeding ontvangt om de burgerzin, de sociale diversiteit, de solidariteit en de individuele autonomie te bevorderen » (artikel 2, 1°). De wet voorziet in de oprichting van een Agentschap van de samenlevingsdienst, dat door de federale overheid wordt gesubsidieerd en dat instaat voor het beheer van de samenlevingsdienst en het erkennen van gastorganisaties die burgers zullen ontvangen in het kader van de samenlevingsdienst (artikelen 3, § 1 en 4). De samenlevingsdienst staat open voor iedere persoon die in België verblijft en tussen de achttien en de vijfentwintig jaar oud is (artikel 10).

De Vlaamse Regering vordert de vernietiging van de wet van 15 mei 2024.

2. Onderzoek door het Hof

De Vlaamse Regering voert aan dat de wet van 15 mei 2024 een inbreuk maakt op de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap.

Het Hof wijst erop dat de gemeenschappen bevoegd zijn voor jeugd en vorming. Aangezien artikel 10 van de wet van 15 mei 2024 de doelgroep van de Samenlevingsdienst uitdrukkelijk beperkt tot jongeren tussen 18 en 25 jaar, valt de samenlevingsdienst onder de gemeenschapsbevoegdheid inzake jeugd. Daarnaast is de samenlevingsdienst ook een

instrument van vorming, zodat zij eveneens onder de gemeenschapsbevoegdheid inzake vorming valt. Het loutere feit dat die vorming betrekking heeft op het thema van het burgerschap, heeft niet tot gevolg dat het om een op zichzelf staande materie gaat, die onder de residuaire bevoegdheden van de federale wetgever zou vallen.

Het Hof stelt vast dat de wet van 15 mei 2024 ook de arbeids- en sociaalrechtelijke aspecten van het statuut van de zogenaamde « burgers in dienst » regelt. Die aspecten vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid op het vlak van het arbeidsrecht en de sociale zekerheid.

Ten slotte onderzoekt het Hof de verschillende bepalingen met betrekking tot het Agentschap van de Samenlevingsdienst. Aangezien het Agentschap instaat voor het beheer van de samenlevingsdienst en het erkennen van gastorganisaties, is het eigenlijk belast met de controle van de wijze waarop de gemeenschappen hun bevoegdheden uitoefenen. Bijgevolg houden ook deze bepalingen een bevoegdheidsoverschrijding in.

Het Hof verklaart de kritiek van de verzoekende partijen bijgevolg gedeeltelijk gegrond. Aangezien de bepalingen die tot de federale bevoegdheid behoren zonder de overige bepalingen niet werkzaam zouden zijn en om de wetgever in de gelegenheid te stellen in voorkomend geval in overeenstemming met de gemeenschappen een nieuwe wetgeving uit te werken, vernietigt het Hof ook die bepalingen.

3. Besluit

Het Hof vernietigt de wet van 15 mei 2024 in haar geheel.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via [LinkedIn](#)

Meer weten over de werking van het Grondwettelijk Hof?
Het Hof nodigt u uit voor zijn opendeurdag op 25 oktober 2025.

Meer info op const-court.be

U kan dezelfde dag ook langsgaan bij het Hof van Cassatie, de Raad van State en het Rekenhof.